Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii!

№ 192 (2225)
1937 onoi aavgustiin 21
SYBOOTO
14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mozlin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadrıs:
Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

PAARTI BA ZASAGAI STAALIN OROLDOLGII STAXAANOVTANAI BOLЬŞEVIIG XYDELMERIEER XARIUULAJA!

BYRI JIXE ŞINE ILALTANUUDAI TYLØØ

Manai Buriaad-Mongoloi respyyblike bolbol anxa togtohon saghaa xoişo mynøø yder xyrter BK (b) Paartiin Centraalьna Komiteed ba araduudai voozdь ba bagşa nyxer Staalinai, esegiin inag xaluun anxaralaar oroldozo baihanai aşaar ba SSSR-ei zasagai gazarai tuhalamzaar Soveed Xolboonoi tyryy respyyblikenyydei negen bolzo baihan baina. Manai respyyblikiin tyryy xynyydii 1936 ondo Kreemlь soo paarti ba zasagai udardagşadai inag xaluunaar ugtaza xydelmeridemnai erxim segnelte ygehen ba SSSR-ei deede xairanuudii olgohoniii bidener hanaza bainabdi.

Tiin, mynøø paarti ba zasagai zyghøø manai respyyblikii byri tyrgøør xygzøøxiin xyşyyrge bolxo baha nege jixe xyngelelte xylieebebdi. Manai mynøøderei dugaarta SSSR-ei Arkomsoveedei ba BK(b) Paartiin Centraalьna Komiteedai manai respyyblikiin kolxoozuud ba ymsiin azaltanda olgohon xeden jixenyyd xyngelelte tuxai togtoomzo ba tereeniii bejelyylen gargahan manai respyyblikiin Arkomsoveed ba BK(b) Paartiin mozlin komiteedai togtoolnuud tolilogdobo.

SSSR-ei Arkomsoveedai ba Paartiin Centraalьna Komiteedai togtoomziin johoor manai respyyblikiin Alairai, Booxonoi, Exired-Bulagadai aimaguudai gyrende ujalgata johoor tuşaaxa tariaanai noormonь bagadxagdaza, gektaarhaa 1, 4 ceentner tuşaaxa baigaa haa, mynøø miil 0, 9 ceentner oruulxa bolbo. MTS-ei byteehen xydelmeriiin tulada tylegdexe natuur tyleberiiin staavka myn baga bolgogdohon ba oroohoto tariaanai urihalamziin yriiin busaaltii zybxen 500 mingan pyyd xyrter baga bolgood, tereenhee ene 1937 ondo miil 100 mingiinь oruulxa ba yldegşe 400 mingiinь 1938 ba 1939 onuudta adali xubiaar busaalgaxa geze xelegdehen baina. Eneenhee gadana zyyn aimaguudii 6 zilei bolzoroor tariaa tuşaalgahaa xyngelhen xyngeleltii ede aimaguudai ymşiin azaltadta 1937, 1938 ba 1939 onuudai dyyreter olgoxo gehen baina. Paarti ba zasagai gazarai bidende olgohon şine xyngeleltii ton bogonioor xelexede iime baina.

Ene şine xyngelelte bolbol ton jixe xyngelelte bygeed, paarti ba zasagai bolon nyxer Staalinai zyghøø manai respyyblikede ali tuxai anxaraltaigaar xandaza, manai respyyblikiin kolxoozuudai saaşadaa byri tyrgøør xygzexiin xeregte ali tuxaigaar tuhalaza baidagii daxin daxin xaruulza baina. Ene xyngeleltii bodozo pyydeer gargaa xada xemzeeleşegyi jixe too bolxo baina. Eneeniii kolxooz byxen øøhediingøø tariaalan, yrehenei yrinyyd deerehee gargaad yzøø xadanь byri eliceer xaragdaxa baina.

Paarti ba Soveed zasagai bolon nyxer Staalinai olgohon ene jixe anxaralai ba tuhalamziin xemzeeleşegyi jixe aşiiji hanaza, bidener bolbol øøhediingøø xydelmeriii byri hainaar, byri niagtaar tabiza, bodoto Staxaanov xydelmerieer xariuusaxa johotoibdi. Ene jixe togtoolii manai kolxoozniguud duulaxataigaa xamta edebxi xeşeelee byri jixeer yrgeze, xydelmeriiin ynder deede byteeciin tyløø, urgasa xuriaalgii erxim hainaar dyyrgexiin tyløø, aduu maldaa elbeg xyrexe tezeel beledxexiin tyløø, sojol kylьtyyriingee xemzeeji jixedxexiin tyløø negen hanalaar, byxe xysøø zangidan myriiselden oroxonь damzag ygei.

Iimeer xariuusaxiin erxe baidal bidende byrin gyisedøørøø baina. Ene ziliimnai urgasa urida uridiinxihaa ylemze hain, xuriaalgii hainaar yngergexe xysete maşiina zebseg byri olon bolhon, kaadr xydelmerişedei şadabari dyrşel byri jixe bolhon baina. Gebeş, xydelmeri øørøø bytedeggyi tereeniii bolьşeviigoor emxidxexe xeregtei baina.

Tiime tula ene togtoomzii byxii kolxoozuudta, byxii brigaada, zvenoonuud deegyyr haitar oilguulan tanilsuulxiin yndehen deere byxii urasxal xydelmeriiin teempiiji şangadxan, ynexøør staxaanov meetodte oruulxa—mynøøderei gol zorilgo myn. Iime meetodeer xydelmerileze ton bogoni bolzor soo ynder deede urgasa xuriaagaad, ene togtooloi johoor ton baga noormoor natuur tyleberiee oruulaad, ton baga xemzeenei yrehenei busaalta ygøød baixadaa manai kolxoozuud aixabtar jixe tariaatai yldexe baina. Enenь xadaa kolxoozoo byri xysetei, byri bajalig, byri mexaanizaruulag danxai bolgoxiin huuri bolzo ygene.

Iime deerehee kolxoozuud ene geheer şine urgasahaa niite kolxoozoigoo zasada jamar jamar şine maşiina xeregselnyydii ba ger dotoroi kylьtyyrne edlelnyydii kooperaacaar damzuulan zaxixiin hanaaşalalga xeze baixaar bolbo. Socialiis pooliiingoo tariaaji eldeb naimaaşadai xonzoonoi xereg bolgongyi emxiteigeer ulastaa xudaldaxiin xydelmeriii ene geheer hanaaşalza baixa şuxala baina.

Manai kolxoozniguud ba ymşiin azaltad byxen bolbol mergen voozdь Staalin tanaigaa geniaalьna xytelberiiin aşiiji hanaza, biden tuxai ba manai respyyblikiin tuxai tanai oroldon yder byri anxaralaa tabiza baidag aşiijiitnai hanaza tanda ujalgatai baidagabdi geze tangarigta ujalgaa ygexe baina.

MOSKVAA—XOITO AMEERIKA NIIDELGII EMXIDXEXE ZASAGAI KOMIISAHAA

Aavgustiin 19-nei yder „N-209" samolioodhoo raadioo signaal abtaagyi baina.

Ledokool „Kraasin" Aliaaskahaa xoişoo jabaza baina. „Kraasin" bolbol aavgustiin 19-nei yder yde bagta baruun urtiin 160 graadusta ba yrgenei 71 graadusta bytyy manan soo jabahan baina.

Zadkoov bolbol bytyy manatai deerehee Yeellen deere haataza baina. Lioodçig Graciaanski Dydiinke teeşe, liiodçig Goloviin Tiymieenь teeşe niidee.

Xoito mylihen dalain zamuudai galaavna Ypravleeni bolbol Soveed zasagai daalgahan daalgabariaar, Amtoorgoor damzuulan „Konsalidejted" fiirmiin gidroplaaniii Ameerikahaa abaa. Ene gidroplaan bolbol ameerikiin poliaarna şinzelegşe Biilkinsiin zoloodolgoor jabaza, „N-209" samolioodai biderelgede xabaadaxa baina. (TASS).

SSR XOLBOONOI ARADAI KOMISAARNARAI SOVEEDAI BA BK(b) PAARTIIIN CENTRAALЬNA KOMITEEDAI TOGTOOL

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai ba BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteedai **togtooxonь**:

1. Alairai, Booxonoi ba Exired-Bulagadai rajoonuudai bygøød, MTS-yydei xargalamzada baigaa kolxoozuudai tariaa tuşaaxa noormii gektaar byride 1,4 ceentnerhee 0,9 ceentner xyrter bagadxaxa.

Ede rajoonuudai bygøød, MTS-yydei xargalamzada oroogyi kolxoozuudai tariaa tuşaaxa noormii MTS-yydei xargalamzada baigaa kolxoozuudhaa 0,3 ceentner jixeer batalxa, ymsiin azaxuinuudta 0,5 ceentner jixeer batalaxa.

2. Tariaa tuşaalgahaa 6 zileer syløølegdehen kolxoozuudtai, BMASSR-ei tede ajoonguudai ymsiin azaltaniii tariaa tuşaalgahaanь syløølexe jabadaiii 1937,1938 ba 1939 onuudta delgeryylxe.

3. BMASSR-ei kolxoozuudai urihaar abhan oroohoto tariaanainь yrihee 500 mingan pyydiinь yldøøgøød, eneeneinь 100 mingan pyydii 1937 ondo ba busa yldegşiinь 1938 ba 1939 onuudta adali xubiaar busaalgaxa.

Urihaar abtahan orohoto tariaanainь ba natuur tyleberiiinь yldehen byxii yrinyydii xuulan boliuulxa.

4. MTS-yydei xydelmerinyydei natuur tyleberiiin xemzeeji Buriaad-Mongol ASSR-ei kolxoozuudta dooro zaagdahan johoor baiguulxa:

	Gektaar byrihee garhan urgasa ceentnereer						
	3-haa dooşo	3 ba 5-haa dooşo	5 ba 7-hoo dooşo	7 ba 9-hee dooşo	9 ba 11-hee dooşo	11 ba 13-haa dooşo	13 ba deeşee
Kombajnaar xuriaalga.	MTS-ei kombajnaar soxigdohon tariaanhaa 8 proc.						
Xydøø azalai gol xydelmerinyydii xehenei tyløø:							
a) Tariaagaa molotiilkoor soxixodo (xaxalalga, tarilga, kombajnaar xuriaalga), kilograamaar	9	16	35	61	86	112	146
	ba MTS-ei molotiilkoor soxigdohon tariaanhaa 7 proc.						
b) Tariaagaa kombajnaar xuriaalgaxadaa (xaxalalga, tarilga, kombajnaar xuriaalga) kilograamaar	6	11	27	40	52	70	105
	ba MTS-ei kombajnaar soxigdohon tariaanhaa 8 proc.						

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe V. MOOLOTOV.

BK(b) P-iin Centraalьna Komiteedai sekretaarь I. STAALIN.

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi ijyylь 27.

MTS-ei natuur tylberiiin 1937 onoi tyseb tuxai

Buriaad-Mongol ASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai ba BK(b) Paartiiin Mozlin Komiteedai Biyroogai togtool

1. SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai ba BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteedai 1937 onoi ijyyliiin 27-noi yderei togtooltoi zoxilduulan, BMASSR-te natuur tyleberiiin tysebii 303040 ceentnereer batalza, MTS-yydeer xubaaxanь:

MTS-yydei nere	natuur tyleberiiin minimaalьna tyseb ceentnereer
Agiin	4600
Mogoitiin	4000
Alairai	14000
Aliaadskiin . . .	10000
Kytyligei	15000
Nelьxain	10000
Nyxyytskiin . .	10000
Bargazanai . . .	1500
Biçyyrei	9500
Baga-Kynaliiin .	14500
Okiino-Kyliyçiin .	13000
Booxonoi	9500
Bilьçirei	5000
Osiinskiin	6000
Yxerei	1500
Içetiin	2500
Egetiin	2000
Kyrbiiin	9600
Noovo-Briaanskiin	7900
Itanciin	2400
Kabaanai	13000
Jixe-Kudariiin . .	9700
Kiaagtiin	6400
Gaşain	13000
Xonxoloin	18400
Selengiin	10300
Tarbagatain . . .	28840
Kerenei	4500
Tynxenei	8300
Zydxeliiin . . .	4300
Ibalgiin	5700
Xezengiin	4500
Xoriiin	7000
Çesaaniin	1600
Bajandain	10300
Ysti-Ordiin . . .	8700
Xogotiin	1500
Xamta	303040

2. Natuur tylberiiin minimaalьna tysebii MTS byride telegraafnaar xyrgexii ba natuur tyleberi oruulxa tysebii kolxooz byxende xyrgexe talaar MTS-ei direekternyydii xorimzoloxii Gazartariaalangai Arkomaadta duradxaxa.

3. Natuur tyleberiiin tariaa oruulxa minimaalьna tysebei xelseengyi gyisedxegdexe ija badalai tyløø sexe xariuusaxa bainat geze MTS-ei direektornuudta hanuulxa.

4. MTS byri kylьtyyre-kylьtyy reerenь ilgahan tyseb zoxiooxii Gazartariaalangai Arkomaadta ba BMASSR-ei AKS-iin beledxelei komiteedai naidalgatada daalgaxa.

BMASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe D.D. DORZIIJEV.

BK(b) Paartiiin Buriaad Mongol Mozkoomoi sekretaarь M. JERBAANOV.

Buriaad-Mongol ASSR-ei kolxoozuudai ujalgata tariaa tuşaalgiin 1937 onoi noormii xubilgaxa tuxai

Buriaad-Mongol ASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveed ba BK (b) Paartiiin Buriaad-Mongoloi Mozkoomoi biyroogoi togtool

1. Buriaad-Mongoloi ASSR-te xyngelelte olgoxo tuxai SSR Xolboonoi AKS ba BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteedai 1937 onoi ijyyliiin 27-noi yderei togtooltoi zoxilduulan, gyrende ujalgata tuşaalgiin tariaa oruulxa noormii odoo baigaa noormohoo dooro zaagdahan johoor bagadxaxa (ceentnereer ba gektaaraar):

Aimaguudai nere	MTS-ei xargalamz. baigaa kolxoozuud				MTS-ei xargalamz oroogyi kolxoozuud				ymsiin azaltan			
	Byxii oroohoto tarimal	Eneen soo: xara tariaan	Eneen soo: şenice	Eneen soo: boobto	Byxii oroohoto tarimal	Eneen soo: xara tariaan	Eneen soo: şenice	Eneen soo: boobto	Byxii oroohoto tarimal	Eneen soo: xara tariaan	Eneen soo: şenice	Eneen soo: boobto
1. Alairai . . .	0,9	1,3	0,8	0,3	1,2	1,6	1,1	0,6	1,4	1,8	1,3	0,8
2. Booxonoi . . .	0,9	1,0	0,7	0,5	1,2	1,3	1,0	0,8	1,4	1,5	1,2	1,0
3. Ex-Bulagadai .	0,9	1,3	0,6	0,4	1,2	1,6	0,9	0,7	1,4	1,8	1,1	0,9

2. Negedexi paraagraf soo zaagdahan, Gyrende ujalgata tariaa tuşaalgiin noormii 1937 onoi urgasahaa xereglexe ba eneentei xamta AKS-ai beledxelei Komiteedai BMSSR-dexi naidalgata xadaa, ene zilei xabar kolxoozuudta ygtehen ujalgii baga bolhon noormiin johoor zoxioogdohon şine ujalgaar helgexe baina.

3. Respyyblikiin zyyn aimag-rajoonuudai ymsiin azaltaniii tariaa tuşaalgahai cyløølexe jabadalii 1937-1938 ba 1939 onuudta yldøøxe bolhon deerehee,—tariaa tuşaaxa talaar ygtehen ujalganuudii xysegyi bolgon usadxaxii AKS-ei beledxelei komiteedai BMASSR-dexi naidalgatii ujalgalxa.

BMASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe D. D. DORZIIJEV.

BK(b) Paartiiin Buriaad-Mongol Mozkoomoi sekretaarь M. N. JERBAANOV.

XROONIKA

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiym holbol SSSR-ei dotoodo xeregei Aradai Komisaarii orologşo tuşaalhaanь nyx. M. D. Beermaniii syløøleze, tereeniii SSSR-ei xelxiee xolboonoi Aradai Komisaar bolgon tomilobo.

Nyxer Belьgaajev G. C. — BMASSR-ei CGK-ai tyryylegşe

BMASSR-ei CGK-ai preziidiym bolbol əəriingəə aavgustiin 16-ai zasedaani deere nyxer I. Dampilooniii CGK-ai tyryylegşiin tuşaalhaa syləəlbe.

Myn ene zasedaani deere BMASSR-ei CGK-ai tyryylegşiin tuşaalda nyxer **Belьgaajev Gombo Ciibikoviçii** tomilon batalaba.

***

Nyxer Belьgaajev Gombo Ciibikoviç bolbol 1904 ondo Tynxenei aimagai Tocriin somonoi ygeitei tariaaşanai bylede tyrehen baigaa. 1918 ondo xydəəgei exin hurguuli dyyrgeed, saaşaa huralsalaa zabharlaza əəriingəə azalda xydelmerilze baihan baina.

1921 onohoo niitiin xydelmeride edibxiteigeer xabaadalsaza exilee. 1921 onoi fevraalь harada komsomooldo geşyyn bolzo orohon baigaa. 1924 onoi ogtiaabrь harada paartiiin geşyynei kandidaadta orood, 1926 onoi janvaarь harada nyxer Belьgaajev G. C. bolbol BK (b) Paartiin bodoto geşyyn bolohon baina.

1921-26 onnudta nyxer Belьgaajev bolbol Soveedai ba politbolbosoroloi doodo şatiin xydelmeride xydelmerilhen baigaa (somsoveedai sekretaarь, Somsoveedai tyryylegşe, izbaaç, Tooriin Xuşuunai gyisedxexe komiteedai tyryylegşiin orologşo).

1926-1928 onuudta nyxer Belьgaajev bolbol Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmida alba xeze tendehee tabigdahanaigaa hyyləər Irkyytskiin II dugaar şatiin Soveed—partiijna hurguulida huralsahan baina.

1929 onohoo 1932 on boltor nyxer Belьgaajev partiijna xydelmeride oruulagdaza,—BK(b) Paartiiin Tynxenei AK-ai kylьtyyre ba propagaandiin tahagii daagşaar xydelmerilhen ba udaa teenь BK(b) Paartiiin Agiin AK-da xydelmerilhen baina.

1932-33 onuudta Moskvaagai „Narimaanovai" neremzete instityydte huraa hen.

1933 onoi hyylde nyxer Beelьgaajev hurguulihaa duudagdaza, **„Buriaad-Mongoloi Ynen"** gazeetiin xariuusalgata redaaktor bolgon batalagdahan baina.

1935 onoi janvaarьhaa 1937 onoi apreelь hara xyrter Leningraadai Vostooçno Instityydei dergedexi redaaktornuud—orşuulagşadai kyyrsede huraza baitaraa, 1937 onoi apreelь harada duudagdaza, daxin **„Buriaad-Mongoloi Ynen"** gazeetiin redaaktor bolgogdohon baigaa.

Nyxer Belьgaajev G.C. bolbol BK(b) Paartiiin Moziin Komiteedai geşyynde xeden udaa hungagdahan ba BMASSR-ei CGK-ai geşyynde xojordoxijoo hungagdahan baina.

Nyxer Belьgaajev bolbol paartiin generaalьna şugamhaa xezeeş xelberieegyi baina.

BMASSR-ei ELYYRII XAMAGAALXA ARADAI KOMISAAR NYX. BAABUŞKINADA

Selengiin aimagai Nojoxonoi **somonoi** teritoori deere 3-4 **gazarta**, eldeb ybeşentende tuhatai gegdedeg uhanuud (arşaanuud) bii. Ene arşaanuudta zil byri xeden olon kolxoozniguud jireze amardag ba tereenei uhiiji uuza, vaanada orozo ybeşenəə argaladag baina. Jyre ene arşaanuudta baihan eldeb janziin ybeşentei xynyydtei jarildaxada, ton hain segnelte ygedeg jym.

Tere arşaanuudii nerelxede:

1. „**Gynei jasata**" geze bulagta jixenxidee „şara" geze seezliin ybeşentei xynyyd suglaradag, jixe oi modon soo ton tungalag seberxen uhatai bulag baixa.

2. **„Bytyy"** geze gazarta dotor muutai, ediee xooldo taaraxajaa bolihon xynyydei oşodog, modotoi xadiin xajaahaa garahan bulag. Ene arşaanda zunai sagta 50-60 xyn yrgelze baidag, ilangajaa Xiaagtiin ba Selengiin aimagai zonuud jiredeg baina.

3 „**Gurbalzan**" geze gazarta arahanai ba veneriiçeski ybeşentende tuhatai arşaan bii. Ene arşaan bolbol zunii xaluun yderte ton xyiten baidag ba byrxeg heriyyxen yderte bylieexen baidag baina.

Zygəər, deere bişegdehen uhanuud (arşaanuud) bolbol mediciinei talaar xysed şinzelen şalgagdaagyi ba tendee jamarş baira baidal tyxiəəregdəəgyi baihan tula, darii sagaa ene arşaanuudii mediciinei talaar şinzen şalgaza, xerbee ynexəərəə ybeşen xynyydte tuhatai uhan baigaa haanь, tereeniii zahaza ger baira baiguulza, niutag şadarai kolxoozniguudai amarxa ba bejee argaluulxa kylьtyyrne gazar bolgoxii BMASSR-ei Elyyrii xamagaalxa arkoom nyxer **Baabuşkinada** medyyleed, minii ene bişegei xariuuji **„Buriaad Mongoloi Ynen"** gazeetaar damzuulan ygexii xyseneb.

N. Ž. Çabdakokoov

Aviaaciin aradbygediin hain yder

Aavguustiin 18-nai yder niislelei gudamzanuud hain yderei tyxel şarai yzyylze baigaa. Xeden mingan zon aviaaciin hain yderte Tyşiinsk aerodroom teeşe subana. Aerodroomai talamai zaxahaa zaxa xyrterəə xyn zonoor dyyrşenxei. Tribyyn deere nyxed Staalin, Moolotov, Kaganooviç L. M., Voroşilov, Mikojaan, Çyybarь, Jezoov, Xryyşev, Bydioonnii, Bylgaanin, Jegəərov gegşed baina.

15 çaasta polkoovnig G. A. Prokoofьjevoor xymyyzyyleg degşed agaarai paraadii neegee. Aguu jixe haixan poolihoo deeşee nyxer Staalinai portreedtai aerostaad garna. Eneenei xoinohoo paarti, zasagai udaridagşad ba geroinuudai portreeduudtai xeden olon aerostaaduud udaa daraa subarildan garba.

Azaxuihaa tahaldangyigəər aviaaciin teexnikii şudalhan zaluuşuudaar zolooduulhan „Y—2" samoliooduud aerodroom deere yzegdene.

Soveedai planeriizmiin maasternuud, centraalьna aeroklyybei instryykternyyd ton orioo berxe figyyrnyydii agaarta xaruulna

Myn eldeb janziin tiipiin pasaziir samoliooduud nogoon pooli deegyyr yngerene. Edeenei dunda „ANT—35" geze agaarai tyrgen ekspree syydei jalalzan niidexenь xaragdana.

Žykoovskiin neremzete agaarai-seregei Akadeemiin brigaada „Leenin," „Staalin" „SSSR" gehen ysegyyd bolzo jabaza niidene.

Tyşiinei aerodroom deerexi hain yderii eseslen, gojo haixan direzaablinuudai kolooniin yngereze baixada byrenxii bolzo baigaa hen.

Manai exe oronoi omog byrgedyyd bolbol eldeb janziin samoliooduudii xytelen zolodozo şadaxa deede mergezelii baha nege xaruulaa.

Byxii aradai inaglal ba anxaralaar xyrieelegdehen soveed aviaaca bolbol aguu jixe proletaariiin revoliyyciin ariuun ilaltii ebden hyidxexii oroldohon daisadii doşxoor soxixoor belen baina.

XAMAR-DABAANAI ekspediice

Xiaagtiin myzei bolbol Xamar-Dabaan xudar ba Ximne goloi xojor bejeer şinzelen yzexe xydelmerijəə yrgelzelyylheer baina. Yngeregşe zilde ene ekspediice Ximne golii zubşan Tagli nuur xyrehen belei. Mynəə zilde Zidiin traaktiin talahaa iişe jirene.

Ekspediicede jabalsagşadanь Tori goloor ygsen, Xamar-Dabaan deere garna. Xadatai modotoi ynder xybşenyydeer xybəəten xyrieetehen golonь 40 kilomeetr hunana. Gol ba gol şadarai gazarnuudta xeden kolxoozuud baidag (Jezoovoi neremzete, Eengelьsei neremzete, „Ulaan-Nomto"). Tariaalangai gazaranь edieeşeze baigaa tariaagaar byrxeegdehen, sabşalanganь hyritei ybehəər dyyrhen baina.

Ekspediicede jabagşad bolbol honirxoltoi zoologiis materiaalnuudii, uuliin urgamalnuudai zyilnyydii sugluulba. Goloi dundaşaguur urda sagta baihan zonuudai olon xyhəənyyd todorxoilogdobo. Goloi talaar negete Xiaagtii Baigaltai xolbohon traakt baihan baigaa, namag deegyyr debidehen debidxernyydenь ba xyyrgenyydenь mynəə xyrter Buriaad-Mongoloi geografiis kaartanuudta temdeglegdene.

1763 ondo Xitadtai xarilsalhan xile saxixiin tyləə Baigalhaa gryype tyngyysyyd nyylgegdeze, yni udaan sagta əəhediingəə xynde ba zaxirgaaji barihan baigaa. Mynəə yjede əəhediingəə gadaada şinze tyxelii yldeehen tyngyysyydenь xele ba zanşalaingaa talaar niutagai Buriaad-Mongol zonhoo ilgarxagyi baina Goloi xolo xoliin tahaguudta ede zonoi tologoidoo gezegetei xynyyd yzegdexe baina.

Ekspediice bolbol dabaanai oroi dytelze jabana. Tendehee Tagli nuur buuxa baina.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeseinyydhee)

XOITO FROONT

Aavgustiin 18-nai yder Santandeerei ba Palensiiskiin proviincenyydei xile şadar ysed şanga baildaan boloo. Yimyyleeşenei xerzegii şangaar esergyyseze baigaaş haanь, respyyblikiinxin bolbol itaaliiin ba marookkiinxinai xesegyydei ezelze baigaa yndərdxenyydii ezelen abba. Yimyyleeşen okooponuud soogoo xeden olon alagdahan xynyydii ba seregei zer zebseg orxizo tergilee.

Tee xedilxen bolood, itaaliin ba marookkiinxinai xesegyyd bolbol ene aldahan poziicanuudaa daxin ezelen abxiin tulada, aviaaca ba taankanuudai tuhalamzaar koontrataaka xehen baina. Respyyblikiinxin yimyyleeşenei ene ataakiinь gederge soxihon baina.

Faşiis samoliooduud bolbol aavgustiin 17-noi yder Santandeer goorodoi xeden kvartaalnuudii boombodoo. Xeden gernyyd butasoxigdoo. Myn respyyblikiinxinei ara taliin xeden haurinuudii yimyyleeşenei samoliooduud bombodohon baina. Aluulagşadai too tiimeş olon bişe.

Respyyblikiin samoliooduud Korkoonte oşohon xargui deere jabahan aşaanai maşiinanuudii yi buta soxibo. Tereenhee gadana, respyyblikiinxinei samoliooduud bolbol Santandeerai uhanda orozo jabahan „Alьmiraante Serveer" geze faşiis krejserii gedergenь yldehen baina.

Yimyyleeşenei laagerta buudaldaan bolno

Valeensi, 18. (TASS). Oboroonын miniisteerstviin medeesehenei johoor, Sarogoossa deere yimyyleeşenei laagerta goritoi buudaldaan bolbo. Respyyblikiinxinii buudaza baihan faşiis artelieeri bolbol zogsozo, Sarogoossii buudaza exilhen baina.

Yimyyleeşen bolbol xeden xesegyydii Saragoossa teeşe elьgeegee. Galaadiin tyrimxeilegşedte xamta esergyysen orojo geze respyyblikiinxinei soldaaduudii uriaalnan abiaanuud yimyyleeşenei okooponuudhaa duuldahan baina.

***

Pariiz, 18. (TASS). Kordoovo deere yimyyleeşenei seregei dunda vostaani bolno geze Gavaas aagenstvo medeesene.

Centraalьna froont deere Talaveeriin rajoondo baihan respyyblikiinxin bolbol yimyyleeşenei laagert buudaldaanai bolxiinь xarahan baina Yimyyleeşenei samoliooduud Talaveerii boombodoo.

Fraanciin elyyri xamagaalxa miniistr jiree

Kiijev, 14 TASS. Mynəəder, Fraanciin eryylii xamagaalxa miniistr nojon Mark Riukir gegşe samolioodoor Kiijev niideze jiree. Tereentei xamta hamgan, xybyyn xojoriinь jirelsebe. USSR-ei zasagai dergede baigaa, gadaada xeregei arkomaadai naidalgatiin ujalgii dyyrgegşe nyxer Neveeroviç, USSR-ei eryylii xamagaalxa Arkoomai ujalgii dyyrgegşe nyxer Kaliicki, eryylii xamagaalxa arkomaadai xariuusalgata xydelmerilegşed, instityydyyd ba xeblelei tyləəlegşed nojon Mark Riukirii aeroport deere ugtahan baina Nojon Riukir ba nyxer Kaliicki gegşed amarşalaigiin ygenyydii andaldan abalsahan baina.

Fraanciin miniistr bolbol Kiijev deere erdem uxaanai ba emnelgiin alban gazarnuudtai tanilsaxa baina. Myn goorodii honirxon yzexe ba goorod şadarai nege kolxooz oşozo yzexe baina.

Tariaaxuriaalgii negeş yderəər xoişoluulza bolxogyi

TARIAAXURIAALGADA OROO

Muxar Şiber, Zandinai somonoi „Leeninei zam" arteelь tariaaxuriaalgada hain beledxeltei orobo. Mynəə 17 zaatkanuud zahagdaza tusxai komiisaar tuşaagdaza abtaa. Xydelmeriiin tyseb zoxioogdonxoi baina.

Tus kolxoozoi roozь ba jaşmeen tariaanuud xadagdaxaar boloo. Aavgustiin 10-haa exileze, tariaanaigaa xuriaalgada exileze orobo.

Bişeş kolxoozuud tariaaxuriaalgadaa orozo baina.

C. Çimedei.

SAG XYLIEEXE YGEIL

BMASSR-ei Arkomsoveedai ba BK (b) P-iin Mozkoomoi tariaaxuriaalga tuşaa gargahan togtool dotor tariaaxuriaalgiin beledxelei ton şuxala halbarii bolxo maşiina zebseg zahaxa, xydelmeriiin tyseb zoxiooxo zerge byxe beledxelii aavgustiin 1-de 100 proc. dyyrgehen baixa johotoi gehen baigaa.

Gebeş ynen deeree ene togtoolii Muxar-Şiberei aimagai Zandinai somonoi „Ulaan tujaa" arteelь buzagaigaar xazagairuulza baina. Tus kolxooz bolbol 498 gektaar eldeb tyrelei tarilgatai ba kolxoozdoo oroi xamta 5 zaatkatai aad terenь mynəə boltor gyiseд zahuulagdaagyi tula xura bolxoodo orozo ziberen xebtene.

Xuşaltatai toog şineer barigdaxa aad, jyyş xegdeegyi. Kylьtstaan geze pooli deere oroi barigdaagyi. Ambaar ba haba huulgiin zahabari tuşaa oroi jyyş xeegyi hanaa amarxan huuza baina. Iime jixe dutuugaa kolxoozoi tyryylegşe D. Budiin ba brigadiir Cerenei gegşed medeheer baigaad, jamarş xemzee abnagyi.

C. Zaniin.

TARIAAXURIAALGADA BELEDXELGYI

Booxon. Şaraldain byleg (tyryylegşenь Baalxanov) tariaaxuriaalgada jamarş beledxelgyi baina. Ene bylegei negeş kolxooziinь, tariaaxuriaalgiin maşiina zebsegyydii zahabarilaagyi. Pooliiin staan ba xuşaltatai toog geze negeş ygei.

Gadana, ene byleg bolbol, ybehe xuriaalgaa miin 30 garan proc. bolgobo. Xerbee ene darii onso xubilalta xeze şadaagyi haa, tariaaxuriaalgada haad uşaruulxiin tuilda xyrgexe baina

Xyd. biş.

„Agrotexznaani" erxim kaadrnuudii beledxebe

1937 onoi tyryyşiin xaxad zil soo BMASSR-ei „Agrotexznaaniiin" şugamaar 6951 kolxoozniguud, edenhee 4124 exenernyyd azalhaa tahaldangyi 13-20 yderei kyyrsede huralsaza zooteexnikiin zaabari zoominimumuudaar" ekzaamin ygehen baina.

„Agrotexznaaniiin" zişeete udaarnig — instryykternyyd kyyrse yngergehen kolxoozuud deeree zooteexnikiin zaabariaar xydelmerilexe jabadalii emxidxeze malazalai produukcii jixe bolgozo şadahan baina. Zişeelxede, instryyktor Mynaalov gegşe Xiaagtiin aimagai Leeninei neremzete kolxoozdo 13 xonogoi kyyrse yngergexe zuuraa, 67 ynieediinь zooteexnikiin zaabariaar (delengiinь elьbexe, ynieen byriiin hynei byridxelge gexe meteer) haaxa jabadalii emxidxeze, xyyrsiin exilxede tede ynieedheenь 180 liitr hyn gardag baihan aad, kyyrsiingəə dyyrexedə 210 garan liitr hy haadag bolhon baina.

Baha, instryyktr Moloviiçko gedeg kyyrsiingee yjede byxii ynieedeinь hy 217 proceent gy, ali nege ynieenhee 3 liitr haadag baixadanь 15 liitr xyrter hy haadag bolgohon baina. Myn edener meteer xydelmerildeg Ilьjiin, Dambiijev bolon bişe instryykternyyd olon bii.

„Agrotexznaaniiin" tahag (naçaalьnigiinь Kaliinin) bolbol byxii deerenь 45 feermiin ynieedii 221-240 proceent xyrter hy jixeer haadag bolgohon, ybehenei şyyhe uulgaxa ba bişeş zooteexnikiin zaabari xeregleze eldeb ybeşenəər ybəşelhen 320 garan tugalii edegeehen baina. 156 malşadai dunda socialiis myriisəə emxidxeze 56 staxaanovtaniii eliryylhen ba malşadai dunda poliitikan xymyyzelgiin xydelmerii yrgenəər jabuulahan baina.

Ene xaxad zil soo noormohoo ylyylze xynyydii hurgahan instryyktrnyyd olon. Ziişeelxede, intryyktr Bata Dambiiin bolbol 195 malşadii hurgaxa tysebəə 125 proceent dyyrgee. Snigiirov 175 xyniii hurgaza, tysebəə 137 proceent dyyrgehen baina.

Uşar iimehee, „Agrotexznaaniinxid" kaadrii beledxeleer 1937 onoi xaxadta baga bişe amzaltatai baiba. Tiigeed, ylegşe xaxad zil soogoo olon amzaltaaraa hanaagaa amarşangyi yşəə jixe ilalta dabaxiin tyləə temesexenь şuxala xereg myn.

N B.

XYDƟƟ BIŞEGŞED BIŞENE

Doodo-Xudanai, Aşangiin, Şisaaniin somonuud xoişo tatana

Xoriiin aimag bolbol ybehe xuriaalgiin hyylei medeegeer sabşalgii miin 50 proceent, tarimalga ba somolgii 60 proceent dyyrgeed baina.

Ilangajaa ybehenei xuriaalgada geegdeze buzagai aali teempeer jabahan somonuud gebel: Doodo-Xudanai somon sabşalgaa 36 proceent, homolgoo 37 proceent, Şisaaniin somon sabşalgaa 45 proceent, homolgoo 27 proceent, Aşangiin somon sabşalgaa 53 proceent, homolgoo 5,3 proceent bolgozo, xamagai hyylde geegdeze jabanad.

Geegdedeg şaltagaaniiinь xadaa, kolxoozoi xytelberilegşed ba somonoi soveeduudai tyryylegşener bolbol kolxoozniguudii zybəər emxidxeze şadaagyi ba xaişa xereg hanaa amar baihan deereheenь bolno.

Somonoi soveedai ba kolxoozoi tyryylegşer bolbol ybehe xuriaalgii sag soonь hainaar emxidxexe xeregte gyised xariuusaxa ujalgatai.

Dam.Žam.

Maşiina zebsegyydiinь ziberze xebtene

Xori. Xezengiin MTS-ei traaktor, molotiilka, avtomaşiinanuud ba bişe bişe maşiina zebsegyydenь jamarş xalxabşagyi, hula gazarta boroo xurada ziberze xebtene.

Eneenei tuxai xeden signaalnuudai oroboş, MTS-ei direekciin zyghəə jamarş xemzee abtadaggyinь sxaşadaa jaabaş zoxiogyi baina.

D.Badmacerene

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇAGIIN.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—7-05.

Noomer gargagşa *B. Dugaarov.* Verstaalagşad D. Baldaanob. ba C. Dambaajeb. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 861